

ЗАТВЕРДЖУЮ
Митрополит Київський і всієї України,
Української Православної Церкви
"27" травня 2022 р.

СТАТУТ
ПРО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
(з доповненнями і змінами)
Ухвалений Собором Української Православної Церкви
27 травня 2022 року

місто Київ

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Українська Православна Церква є самостійною і незалежною у своєму управлінні та устрої відповідно до Грамоти Патріарха Московського і всієї Русі Олексія II від 27 жовтня 1990 року.

Керівний центр Української Православної Церкви знаходиться у м. Києві.

2. Найвищими органами церковної влади та управління Української Православної Церкви є Собор Української Православної Церкви, Собор єпископів Української Православної Церкви та Священний Синод Української Православної Церкви на чолі з Митрополитом Київським і всієї України.

3. Українська Православна Церква здійснює свою спасительну діяльність на основі Святого Письма та Святого Передання, неухильно дотримується догматів православної віри та священних канонів і у своєму управлінні керується даним Статутом при повазі до державних законів і дотриманні їх.

4. Українська Православна Церква об'єднує єпархії, синодальні установи, благочиння, парафії, монастирі, духовні навчальні заклади, братства, сестринства та місії.

5. Установи Української Православної Церкви: Київська Митрополія Української Православної Церкви, синодальні установи, управління єпархій, парафії, монастирі, духовні навчальні заклади, місії, братства і сестринства — мають цивільну правоздатність і є юридичними особами з моменту реєстрації їхніх статутів в органах державної влади.

6. Діяльність Української Православної Церкви включає в себе:

- а) звершення богослужінь, здійснення таїнств, обрядів, хресних ходів та церемоній;
- б) місіонерську діяльність;
- в) подвижницьку діяльність (монастирі, скити та ін.);
- г) поширення своїх переконань у суспільстві безпосередньо, або через засоби масової інформації (газети, журнали, релігійну літературу, теле- і радіопрограми та інші форми поширення масової інформації, у тому числі й власні);
- д) справи милосердя та добродійності;
- е) релігійну освіту та виховання;
- є) паломництво;
- ж) будівництво нових храмів, інших споруд (церковно-адміністративні споруди, будівлі духовних навчальних закладів, монастирські житлові та господарські приміщення, споруди церковних закладів, підприємств тощо), турбота про реставрацію старих храмів, нагляд за станом архітектурних пам'яток та церковних старожитностей;
- з) іншу діяльність, яка відповідає правилам і традиціям Української Православної Церкви.

II. СОБОР УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. В Українській Православній Церкві вища влада належить Собору Української Православної Церкви (далі — Собор), який діє в межах, що визначаються канонами та даним Статутом.
2. Собор скликається Предстоятелем Української Православної Церкви в міру потреби у складі архієреїв, кліриків, чернецтва і мирян.
3. Головою Собору є Митрополит Київський і всієї України.
4. Процедура обрання делегатів на Собор визначається Священним Синодом Української Православної Церкви.
5. Собор ухвалює порядок денний, програму, регламент; обирає Президію (в архієрейському сані), Секретаріат та інші робочі органи.
6. До обов'язків Собору входить:
 - а) збереження чистоти і неушкодженості православного віровчення і норм християнської моралі;
 - б) збереження канонічної єдності Української Православної Церкви з усіма Помісними Православними Церквами;
 - в) нагляд за втіленням у життя рішень Соборів Української Православної Церкви, Соборів єпископів Української Православної Церкви та Священного Синоду Української Православної Церкви і ухвалених ними статутів;
 - г) вирішення принципових богословських, канонічних, богослужбових та пастирських питань, які стосуються життя Української Православної Церкви.
7. Собор ухвалює Статут про управління Української Православної Церкви, а також вносить до нього доповнення та зміни.
8. Собор утворює Київську Митрополію Української Православної Церкви та ухвалює Статут Київської Митрополії Української Православної Церкви, а також вносить до нього доповнення та зміни.
9. Постанови Собору набирають сили після їх ухвалення.

III. СОБОР ЄПІСКОПІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Собор єпископів Української Православної Церкви (далі — Собор єпископів) має всю повноту влади в період між Соборами Української Православної Церкви.
2. Собор єпископів складають єпархіальні та вікарні архієреї Української Православної Церкви.
3. Собор єпископів скликається Митрополитом Київським і всієї України (Місцєблустителем) у міру потреби, але не рідше, ніж один раз на рік.
4. Головою Собору єпископів є Митрополит Київський і всієї України (Місцєблуститель).
5. Собор єпископів діє на підставі священних канонів Церкви, а також постанов Соборів

Української Православної Церкви, Соборів єпископів

Української Православної Церкви та Священного Синоду Української Православної Церкви.

6. До компетенції Собору єпископів входить розгляд усіх питань, що стосуються життя Української Православної Церкви.

7. Собор єпископів є церковним судом вищої інстанції.

8. Собор єпископів обирає Митрополита Київського і всієї України й визначає процедуру його обрання.

9. У період між Соборами Української Православної Церкви Собор єпископів вносить доповнення і зміни до Статуту про управління Української Православної Церкви з наступним ухваленням Собором Української Православної Церкви.

10. У період між Соборами Української Православної Церкви Собор єпископів ухвалює Статут Київської Митрополії Української Православної Церкви, а також вносить до нього доповнення та зміни.

11. У період між Соборами Української Православної Церкви Собор єпископів ухвалює рішення про ліквідацію Київської Митрополії Української Православної Церкви.

12. Ніхто з архієреїв — членів Собору єпископів не може відмовитись від участі в його засіданнях, крім випадків хвороби або з іншої причини, що визнається Собором поважною.

13. Кворум Собору єпископів складають 2/3 його членів.

14. Рішення на Соборі єпископів ухвалюються простою більшістю голосів відкритим або таємним голосуванням, окрім особливих випадків, що визначаються регламентом Собору єпископів. Якщо, при відкритому голосуванні, голоси розділяються порівну, вирішальним є голос Головуючого. У випадку рівної кількості голосів при таємному голосуванні проводиться повторне голосування.

15. Постанови Собору єпископів набирають сили після їх ухвалення.

IV. СВЯЩЕННИЙ СИНОД УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Священний Синод Української Православної Церкви (далі — Священний Синод) є органом управління Української Православної Церкви у період між Соборами єпископів Української Православної Церкви.

2. Священний Синод очолюється Митрополитом Київським і всієї України (Місцєблєстителем) і складається з дванадцяти, включаючи Митрополита Київського і всієї України, єпархіальних архієреїв — дев'яти постійних і трьох тимчасових членів. Тимчасові члени Священного Синоду викликаються на сесію по черзі кожні півроку.

3. Священний Синод скликається Митрополитом Київським і всієї України (Місцєблєстителем) у міру потреби, але не рідше, ніж чотири рази на рік, і підзвітний Собору єпископів.

4. Священний Синод засновує або ліквідує єпархії і змінює їхні межі з

наступним ухваленням Собором єпископів Української Православної Церкви.

5. Священний Синод обирає і поставляє єпархіальних і вікарних архієреїв, у разі необхідності переводить їх на іншу кафедру, а також почисляє за штат і звільняє на спокій.

6. У період між Соборами Української Православної Церкв та Соборами єпископів ухвалює Статут Київської Митрополії Української Православної Церкви, а також вносить до нього доповнення та зміни.

7. До обов'язків Священного Синоду також входить:

- а) нагляд за дотриманням соборних постанов і даного Статуту;
- б) вирішення богословських, літургійних, дисциплінарних, пастирських та церковно-адміністративних питань;
- в) утворення, реорганізація і ліквідація синодальних установ та місій, ухвалення їхніх статутів, нагляд за їхньою діяльністю, а також призначення їхніх керівників;
- г) утворення, реорганізація і ліквідація духовних навчальних закладів, ухвалення їхніх статутів, призначення або затвердження їхніх ректорів;
- д) утворення, реорганізація і ліквідація монастирів та затвердження їхніх настоятелів, настоятельниць та намісників;
- е) утворення ставропігій;
- є) утворення тимчасових комісій для вирішення актуальних питань життя Української Православної Церкви;
- ж) піклування про розвиток добродійницької, соціальної та миротворчої діяльності єпархій Української Православної Церкви;
- з) піклування про духовну освіту, катехізацію, місіонерство та видавничу діяльність;
- и) звернення з посланнями до української пастви, а в разі потреби – до співвітчизників за кордоном;
- і) вираження позиції Української Православної Церкви з актуальних проблем сучасного суспільства;
- ї) оцінка найважливіших подій у сфері міжцерковних, міжконфесійних та міжрелігійних відносин;
- й) підтримання міжконфесійних та міжрелігійних зв'язків в Україні та за її межами;
- к) будівництво нових храмів та турбота про реставрацію старих, нагляд за станом архітектурних пам'яток та церковних старожитностей;
- л) вирішення питань, пов'язаних з володінням та користуванням та розпорядженням будівлями та майном, призначеним спеціально для здійснення цілей та завдань Української Православної Церкви, а також установа порядку розпорядження, володіння та користування іншим майном Української Православної Церкви;
- м) вирішення церковно-господарських і фінансових питань;

8. Секретарем Священного Синоду є Керуючий справами Київської Митрополії Української Православної Церкви. Він є постійним членом Священного Синоду за посадою. До його

обов'язків входить підготовка матеріалів до засідання Священного Синоду і складання його журналів.

9. Священний Синод схвалює бюджет Української Православної Церкви, фінансує Синодальні установи та духовні навчальні заклади.

10. Священний Синод розглядає звіти архієреїв про стан епархій та в разі потреби ухвалює відповідні постанови.

11. Священний Синод є апеляційним церковним судом щодо епархіальних судів Української Православної Церкви.

12. Участь членів Священного Синоду в його засіданнях є їхнім канонічним обов'язком. Відсутність без поважних причин членів Священного Синоду підлягає братньому напоумленню.

13. У виняткових випадках кворум Священного Синоду становлять 2/3 його членів.

14. Як правило, засідання Священного Синоду є закритими. Члени Священного Синоду мають бути в клобуках і сідають за протоколом, з урахуванням старшинства хіротоній.

15. Священний Синод працює на підставі порядку денного, який подається Головоючим і синодально схвалюється на початку першого засідання. Питання, що потребують попереднього вивчення, Головуючий завчасно направляє членам Священного Синоду. Члени Священного Синоду можуть вносити пропозиції щодо порядку денного і порушувати питання з попереднім повідомленням про те Головуючого.

16. Головуючий керує засіданнями згідно з прийнятим регламентом.

17. У випадку, якщо Митрополит Київський і всієї України з якоїсь причини тимчасово не може виконувати обов'язки Головуючого у Священному Синоді, його обов'язки виконує старший за архієрейською хіротонією постійний член Священного Синоду. Тимчасовий Головуючий у Священному Синоді не є канонічним Місцєблюстителем.

18. Справи у Священному Синоді вирішуються загальною згодою усіх членів, які беруть участь у засіданні, або більшістю голосів. При рівній кількості голосів голос Головуючого є вирішальним.

19. Ніхто з присутніх членів Священного Синоду не може утриматися від голосування.

20. Кожний з членів Священного Синоду в разі незгоди з ухваленим рішенням може висловити окрему думку, про що він має заявити на тому ж засіданні з викладенням її підстав і подати у письмовому вигляді не пізніше трьох днів з дня засідання. Окремі думки додаються до справи, не зупиняючи її вирішення.

21. Головуючий не може своєю владою знімати з обговорення запропоновані у порядку денному питання, перешкоджати їх вирішенню або припиняти втілення в життя прийнятих рішень.

22. Коли у Священному Синоді розглядається справа за скаргою на членів Священного Синоду, зацікавлена особа може бути присутня і давати пояснення, але під час вирішення справи вона повинна залишити зал засідань. При розгляді скарги на Головуючого він передає головування старшому за архієрейською хіротонією архієреєві з числа членів Священного Синоду.

23. Усі журнали та постанови Священного Синоду підписуються спочатку Головуючим, а потім усіма присутніми на засіданні членами, навіть якщо деякі з них незгодні з ухваленим рішенням і подали про те окрему думку.

24. Священний Синод, в разі необхідності, тлумачить пункти даного Статуту.

25. Постанови Священного Синоду набирають чинності після їх підписання.

V. ПРЕДСТОЯТЕЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Предстоятелем Української Православної Церкви є Митрополит Київський і всієї України.

2. Предстоятель Української Православної Церкви обирається пожиттєво єпископатом Української Православної Церкви.

У випадку неможливості виконання Предстоятелем Української Православної Церкви своїх обов'язків, він має право подати на розсуд Собору єпископів Української Православної Церкви прохання про вихід на спокій.

3. Предстоятель Української Православної Церкви має титул «Блаженніший Митрополит Київський і всієї України».

4. Ім'я Блаженнішого Митрополита Київського і всієї України підноситься за богослужінням єпархіяльними архієреями Української Православної Церкви та в ставропігійних монастирях Української Православної Церкви.

5. Під час богослужінь Предстоятель Української Православної Церкви поминається як «Господин и Отец наш (ім'я) Блаженнейший Митрополит Киевский и всея Украины».

6. Митрополит Київський і всієї України має право носіння двох панатій і предношення хреста під час богослужінь.

7. У зв'язку з самостійністю і незалежністю в управлінні Української Православної Церкви її Предстоятель піклується про благоустрій Української Православної Церкви і керує нею разом зі Священним Синодом.

8. Предстоятель Української Православної Церкви скликає Собор Української Православної Церкви, Собор єпископів Української Православної Церкви, засідання Священного Синоду та головує на них.

9. Митрополит Київський і всієї України:

а) підтримує єдність єпископату Української Православної Церкви;

б) вирішує непорозуміння, які виникають між архієреями Української Православної Церкви, без формального судочинства;

в) наглядає за виконанням постанов Собору Української Православної Церкви, Собору єпископів Української Православної Церкви і Священного Синоду Української Православної Церкви;

г) відвідує єпархії Української Православної Церкви;

д) розглядає скарги, які стосуються архієреїв Української Православної Церкви;

- е) наглядає за діяльністю церковних установ, утворених Священним Синодом;
- є) дає благословення на діяльність всеукраїнських братств та сестринств, а також має право відкликання такого благословення;
- ж) звертається з пастирськими посланнями до єпископату, кліру, чернецтва та мирян Української Православної Церкви;
- з) видає укази про обрання та призначення архієреїв, керівників синодальних установ, ректорів духовних навчальних закладів та інших посадових осіб, які призначаються Священним Синодом Української Православної Церкви;
- и) представляє Священному Синоду для затвердження Керуючого справами Київської Митрополії Української Православної Церкви;
- і) нагороджує архієреїв Української Православної Церкви встановленими титулами та вищими церковними відзнаками;
- ї) нагороджує кліриків і мирян церковними нагородами;
- й) затверджує присвоєння вчених ступенів та звань;
- к) надає відпустки архієреям Української Православної Церкви на строк більше 14 днів;
- л) повноважно представляє Українську Православну Церкву перед органами державної влади;
- м) несе відповідальність за міжправославні, міжхристиянські та міжрелігійні відносини Української Православної Церкви;
- н) піклується про своєчасне заміщення архієрейських кафедр;
- о) доручає архієреям тимчасове керівництво єпархіями у випадку тривалої хвороби, смерті, відставки або перебування під церковним судом керуючих архієреїв цих єпархій;
- п) наглядає за виконанням архієреями їхніх архіпастирських обов'язків по управлінню єпархіями.

10. Митрополит Київський і всієї України є єпархіальним архієреєм Київської єпархії та Священноархімандритом Києво-Печерської та Почаївської лавр і ряду інших монастирів Української Православної Церкви.

11. Право суду над Митрополитом Київським і всієї України, а також вирішення питання про його вихід на спокій, у випадку подання ним відповідного прохання, належить Собору єпископів Української Православної Церкви.

12. У разі смерті Митрополита Київського і всієї України, його виходу на спокій, перебування під церковним судом або з інших причин, які унеможливають виконання ним обов'язків Предстоятеля Української Православної Церкви, Священний Синод під головуванням його старшого за архієрейською хіротонією члена негайно обирає таємним голосуванням з числа своїх постійних членів Місцєблюстителя Київської митрополичої кафедри, який приймає тимчасове керування Київською єпархією.

13. До обрання нового Митрополита Київського і всієї України Українською Православною

Церквою керує Священний Синод під головуванням Місцєблєуститєля, ім'я якого підноситься в усіх храмах і монастирях Української Православної Церкви.

14. Не пізніше трьох місяців після звільнення кафедри Предстоятеля Української Православної Церкви Місцєблєуститєль і Священний Синод Української Православної Церкви скликають Собор єпископів Української Православної Церкви для обрання її Предстоятеля – Митрополита Київського і всієї України.

VI. УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ ТА СИНОДАЛЬНІ УСТАНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Управління справами Української Православної Церкви допомагає Митрополиту Київському і всієї України у виконанні ним обов'язків Предстоятеля Української Православної Церкви.

2. В Українській Православній Церкві діють синодальні установи, які відповідають за певне коло загальноцерковних справ, що входять до їх компетенції.

3. Синодальні установи утворюються або ліквідуються рішенням Собору єпископів Української Православної Церкви або Священного Синоду Української Православної Церкви та підзвітні їм.

4. Синодальні установи очолюються особами, які призначені Священним Синодом Української Православної Церкви.

5. Синодальними установами Української Православної Церкви є:

- а) Церковний суд Української Православної Церкви;
- б) Відділ зовнішніх церковних зв'язків Української Православної Церкви;
- в) Комісія у справах монастирів Української Православної Церкви;
- г) Синодальний відділ по взаємодії зі Збройними Силами та іншими військовими формуваннями України;
- д) Богословсько-канонічна комісія при Священному Синоді Української Православної Церкви;
- г) Комісія з канонізації святих при Священному Синоді Української Православної Церкви;
- д) Синодальний відділ релігійної освіти, катехізації і місіонерства Української Православної Церкви;
- е) Синодальний відділ Української Православної Церкви у справах пастирської опіки козацтва України та духовно-фізичного виховання молоді;
- е) Синодальний відділ Української Православної Церкви у справах сім'ї;
- ж) Синодальний відділ Української Православної Церкви з питань охорони здоров'я та пастирської опіки медичних закладів;
- з) Учбовий комітет при Священному Синоді Української Православної Церкви;

- и) Синодальний інформаційно-просвітницький відділ Української Православної Церкви;
- і) Адміністративно-господарче управління Української Православної Церкви;
- ї) Літургична комісія при Священному Синоді Української Православної Церкви;
- й) Синодальний відділ Української Православної Церкви у справах молоді;
- к) Представництво Української Православної Церкви при європейських міжнародних організаціях;
- л) Синодальний відділ Української Православної Церкви «Церква і культура»;
- м) Синодальний відділ Української Православної Церкви з соціально-гуманітарних питань;
- н) Видавничий відділ Української Православної Церкви;
- о) Юридичний відділ Української Православної Церкви;
- п) Синодальний відділ Української Православної Церкви у справах пастирської опіки пенітенціарної (тюремної) системи;
- р) Представництво Української Православної Церкви у Верховній Раді України;
- с) Синодальний відділ Української Православної Церкви по архітектурі, будівництву та охороні пам'яток церковної архітектури;
- т) Паломницький центр при Відділі зовнішніх церковних зв'язків Української Православної Церкви.

6. У разі потреби можуть бути створені й інші синодальні установи.

7. Діяльність синодальних установ регулюється їхніми власними Статутами, які схвалюються Священним Синодом Української Православної Церкви та затверджуються Митрополитом Київським і всієї України.

8. Митрополит Київський і всієї України здійснює вищий нагляд за діяльністю Синодальних установ.

VII. СПАРХІЇ

1. Українська Православна Церква поділяється на єпархії – місцеві церкви, які очолюються єпархіальними архієреями й об'єднують єпархіальні установи, благочиння, парафії, монастирі, подвір'я, духовні навчальні заклади, братства, сестринства, місії.

2. Єпархія створюється за рішенням Священного Синоду Української Православної Церкви з подальшим ухваленням Собором єпископів Української Православної Церкви.

3. Межі єпархій на території України визначаються Священним Синодом Української Православної Церкви з подальшим ухваленням Собором єпископів Української Православної Церкви.

4. У кожен єпархії існують органи єпархіального управління, що діють у межах, визначених канонами та даним Статутом.

5. Для задоволення церковних потреб у єпархіях можуть бути створені необхідні єпархіальні установи, діяльність яких регламентується синодально ухваленими положеннями.

VII.A. Єпархіальний архієрей

6. Єпархіальний архієрей, за спадкоємністю влади від святих апостолів, є предстоятелем місцевої церкви – єпархії, який канонічно керує нею за соборного сприяння кліру й мирян.

7. Єпархіальний архієрей обирається і призначається Священним Синодом Української Православної Церкви, одержуючи відповідний Указ Митрополита Київського і всієї України.

8. У міру потреби для допомоги єпархіальному архієреєві Священним Синодом Української Православної Церкви призначаються вікарні єпископи з обсягом повноважень, які визначаються єпархіальним архієреєм.

9. Архієрей має титул, який включає назву кафедрального міста. Архієрейські титули визначаються Священним Синодом Української Православної Церкви. Ім'я єпархіального архієрея підноситься за богослужінням у всіх храмах і монастирях у межах єпархії.

10. Кандидати в архієрейський сан обираються у віці не молодше 30 років з чернецтва або з осіб білого духовенства, які не є одруженими, з обов'язковим постриженням у чернецтво. Кандидат, якого обирають, має відповідати високому званню єпископа за моральними якостями та загальною і богословською освітою.

11. Архієреї користуються всією повнотою ієрархічної влади.

12. Єпархіальний архієрей висвячує і призначає кліриків на місця їхнього служіння, призначає всіх працівників єпархіальних установ і благословляє чернечі постриження.

13. Єпархіальний архієрей має право приймати до кліру своєї єпархії духовенство з інших єпархій за наявності відпускних грамот, а також відпускати священнослужителів до інших єпархій, надсилаючи на запит архієреїв особисті справи та відпускні грамоти цих кліриків.

14. Єпархіальний архієрей скликає Єпархіальні збори та Єпархіальну раду і головує на них, має вищий нагляд за єпархіальними установами та монастирями, що входять до його єпархії.

15. Без згоди єпархіального архієрея жодне рішення органів єпархіального управління не може бути втілене в життя.

16. Єпархіальний архієрей може звертатися з архіпастирськими посланнями до кліру та мирян у межах єпархії.

17. До обов'язків єпархіального архієрея входить подання Митрополитові Київському і всієї України щорічного звіту про життя єпархії та про свою діяльність, за встановленою формою.

18. Єпархіальний архієрей є повноважним представником Української Православної Церкви перед органами державної влади.

19. Здійснюючи управління єпархією, єпархіальний архієрей:

- а) піклується про збереження віри, християнської моралі та благочестя;
- б) стежить за правильним звершенням богослужіння та дотриманням церковної благоліпності;
- в) піклується про місіонерську, катехізаторську та видавничу діяльність;

- г) відповідає за виконання рішень Соборів, Священного Синоду та положень даного Статуту;
- д) має право «вето» щодо рішень Єпархіальних зборів з наступним переданням відповідного питання на розгляд Священного Синоду;
- е) згідно з церковними канонами, відвідує парафії своєї єпархії та здійснює нагляд за їхньою діяльністю безпосередньо або через своїх повноважних представників;
- є) наглядає за діяльністю єпархіального кліру;
- ж) призначає настоятелів парафій та інших кліриків;
- з) представляє на затвердження Священному Синоду ректорів духовних навчальних закладів, настоятелів, настоятельниць та намісників монастирів, що перебувають в єпархіальному підпорядкуванні;
- и) має право скликання Парафіяльних зборів та затверджує їхні рішення;
- і) виводить зі складу Парафіяльних рад членів, які порушують канонічні норми та статuti парафій;
- ї) затверджує фінансові та інші звіти Парафіяльних рад та доповіді Ревізійних комісій парафій;
- й) затверджує обраних Парафіяльними зборами голів Парафіяльних рад (інших посадових осіб), Ревізійних комісій та відсторонює їх від виконання обов'язків у разі порушення ними канонічних норм і статуту парафії;
- к) затверджує протоколи Парафіяльних зборів;
- л) надає відпустки духовенству на строк більше, ніж один тиждень;
- м) піклується про вдосконалення духовного і морального стану духовенства;
- н) піклується про належний освітній рівень священно- та церковнослужителів, для чого організовує їхню підготовку в межах своєї єпархії або направляє достойних кандидатів для вступу до духовних начальних закладів;
- о) наглядає за підтриманням належного рівня церковної проповіді;
- п) подає клопотання Митрополиту Київському і всієї України про нагородження достойних кліриків і мирян відповідними церковними нагородами й особисто нагороджує їх у визначеному порядку;
- р) благословляє заснування нових парафій;
- с) дає благословення на будівництво та ремонт храмів, молитовних будинків, каплиць та інших споруд (церковно-адміністративні споруди, будівлі духовних навчальних закладів, монастирські житлові та господарські приміщення, споруди церковних закладів, підприємств тощо) і піклується про те, щоб їхній зовнішній вигляд і внутрішнє вбрання відповідали православної церковній традиції (ремонт древніх храмів і оновлення ікон та іконостасів, які мають культурно-історичну цінність, здійснюється згідно із встановленим законом порядком при особливому піклуванні про це єпархіального архієрея);
- т) освячує храми;

у) піклується про стан церковного співу, іконопису та прикладних церковних мистецтв;

ф) звертається до органів державної влади з питань повернення у власність або передачі в користування Церкві храмів та інших будівель і споруд, які є майном колишньої церковної власності;

х) вирішує питання щодо права власності (володіння, користування, розпорядження) церковним майном у межах єпархії;

ц) здійснює нагляд за релігійною, адміністративною та фінансовою діяльністю парафій, монастирів, духовних навчальних закладів та інших структурних підрозділів єпархії;

ч) дає благословення на діяльність місцевих братств та сестринств, а також має право відкликання такого благословення;

ш) видає власні виконавчо-розпорядчі акти з усіх питань життя та діяльності єпархії;

щ) підтверджує належність до його єпархії тих парафій, монастирів та інших структурних підрозділів, що входять до єпархії;

ю) піклується особисто або через відповідні єпархіальні установи:

- про забезпечення парафій усім необхідним для церковних відправ;
- про недільні школи;
- про забезпечення на належному рівні церковних засобів масової інформації (друкованих та електронних);
- про справи милосердя та доброчинності;
- про задоволення інших церковних потреб.

20. Здійснюючи нагляд за канонічним порядком і церковною дисципліною, єпархіальний архієрей:

а) має право батьківського впливу та покарання щодо кліриків, включаючи оголошення догани, епитимії, усунення від посади і тимчасову заборону у священнослужінні;

б) застерігає мирян, а при потребі, згідно з канонами, накладає на них епитимію або тимчасово відлучає від церковного спілкування. Важкі провини передає на розгляд церковного суду;

в) затверджує стягнення церковного суду і має право пом'якшувати їх;

г) згідно з канонами вирішує питання церковних шлюбів та розлучень.

21. Овдівілою єпархією тимчасово керує архієрей, якого призначає Митрополит Київський і всієї України. У період, коли архієрейська кафедра є овдівілою, не можуть звершуватись будь-які справи, пов'язані з реорганізацією єпархіального життя, а також не може бути змінена діяльність, започаткована попереднім архієреєм.

22 У випадку, переведення єпархіального архієрея на іншу кафедру, виходу його на спокій або смерті, Єпархіальна рада створює комісію, яка робить ревізію єпархіального майна і складає відповідний акт для передачі єпархії новопризначеному єпархіальному архієрею.

23. Церковне майно, яке мав єпархіальний архієрей згідно зі своїм станом і посадою і яке знаходиться в офіційній архієрейській резиденції, після його смерті вноситься до інвентарної книги єпархії і переходить у її власність. Особисте майно спочилого єпархіального архієрея успадковується відповідно до чинного законодавства про спадщину.

24. Єпархія не може вдовувати понад сорок днів, за винятком особливих випадків.

25. Без попереднього дозволу вищої церковної влади, єпархіальним архієреям надається право залишати свої єпархії з поважних причин на строк не більше 14 днів; на більш тривалий строк єпархіальні архієреї беруть такий дозвіл в установленому порядку.

26. Утримання єпархіальних архієреїв визначається Священним Синодом Української Православної Церкви. При залишенні посади їм призначається пенсія, розмір і порядок виплати якої визначає Священний Синод Української Православної Церкви.

27. Після досягнення 75-річного віку єпархіальний архієрей подає на ім'я Митрополита Київського і всієї України прохання про вихід на спокій. Питання про час задоволення такого прохання вирішується Священним Синодом Української Православної Церкви.

VII.Б. Єпархіальні збори

28. Єпархіальні збори на чолі з єпархіальним архієреєм є органом управління єпархією.

29. До складу Єпархіальних зборів входять представники кліру, чернецтва та мирян, які проживають на території єпархії.

30. Єпархіальні збори скликаються єпархіальним архієреєм в міру потреби, але не рідше одного разу на рік. Процедура обрання членів Єпархіальних зборів визначається Єпархіальною радою.

31. Єпархіальні збори:

а) обирають делегатів на Собори;

б) обирають членів Єпархіальної ради;

в) утворюють необхідні єпархіальні установи та піклуються про їхнє фінансове забезпечення;

г) виробляють загальноєпархіальні правила та приписи згідно із постановами Соборів та рішеннями Священного Синоду Української Православної Церкви;

д) наглядають за єпархіальним життям;

е) заслуховують повідомлення про стан єпархії, про роботу єпархіальних установ, про життя монастирів і ухвалюють згідно з ними рішення.

32. Головою Єпархіальних зборів є єпархіальний архієрей. Єпархіальні збори обирають заступника голови і секретаря. Заступник голови може керувати зборами за дорученням голови. Секретар відповідає за підготовку журналів засідань Єпархіальних зборів.

33. Кворум зборів складає більшість (більше половини) членів. Рішення ухвалюються більшістю голосів. У випадку рівності голосів голос головуючого є вирішальним.

34. Єпархіальні збори працюють згідно з ухваленим регламентом.

35. Журнали засідань Єпархіальних зборів підписують головуючий, його заступник, секретар та обрані для цього двоє членів зборів.

VII.B. Єпархіальна рада

36. Єпархіальна рада на чолі з єпархіальним архієреєм є органом управління єпархією. Єпархіальна рада підзвітна єпархіальному архієрею і Єпархіальним зборам.

37. Єпархіальна рада створюється за благословенням єпархіального архієрея і складається не менше ніж з чотирьох осіб у пресвітерському сані, половина з яких призначається єпархіальним архієреєм, а інші обираються Єпархіальними зборами на один рік.

38. Головою Єпархіальної ради є єпархіальний архієрей.

39. Єпархіальна рада засідає регулярно, але не рідше одного разу на квартал.

40. Кворум Єпархіальної ради складає більшість (більше половини) членів.

41. Єпархіальна рада працює на підставі порядку денного, поданого головуючим.

42. Головуючий керує засіданням згідно з ухваленим регламентом.

43. Єпархіальний архієрей призначає секретаря Єпархіальної ради з її складу. Секретар відповідає за підготовку необхідних для засідання Єпархіальної ради матеріалів і складає журнали засідань.

44. Якщо під час розгляду справи виникає незгода, то справа вирішується більшістю голосів; у випадку рівності голосів голос головуючого є вирішальним.

45. Журнали засідань Єпархіальної ради підписуються усіма її членами.

46. Єпархіальна рада:

а) виконує рішення Єпархіальних зборів, які входять до компетенції Єпархіальної ради; звітує перед Єпархіальними зборами про виконану роботу;

б) визначає процедуру обрання учасників Єпархіальних зборів;

в) готує засідання Єпархіальних зборів, включаючи внесення пропозицій щодо порядку денного;

г) подає Єпархіальним зборам свої річні звіти;

д) визначає межі благочинь і парафій;

е) розглядає звіти благочинних і ухвалює відповідні рішення;

є) наглядає за діяльністю парафіяльних рад,

ж) наглядає за діяльністю єпархіальних установ,

з) розглядає плани будівництва, капітального ремонту й реставрації храмів;

и) веде облік храмів, молитовних будинків, каплиць та іншого майна, що перебуває у власності та користуванні структурних підрозділів єпархії;

і) сприяє підготовці заходів до ювілеїв, загальноєпархіальних святкувань та інших важливих подій;

ї) вирішує будь-які інші справи, які єпархіальний архієрей направляє до Єпархіальної ради.

47. Єпархіальна рада має право церковного суду першої інстанції.

48. Члени Єпархіальної ради, особисто зацікавлені у розслідуванні справи, або такі, що мають родинні стосунки з підсудним, судити не можуть.

У такому випадку Єпархіальна рада приймає відповідне рішення.

49. Рішення по судових справах ухвалюються більшістю голосів. Голосування починається з наймолодшого члена ради. Якщо член ради не згодний з ухваленим рішенням, він має право письмово викласти свою думку. Окремі думки не оголошуються.

50. Рішення єпархіального суду можуть бути оскаржені у вищій інстанції церковного суду.

51. Рішення з судових питань одразу заносяться до протоколів, які підписують усі члени Ради, що брали участь у судовому розгляді.

52. Єпархіальна рада є компетентною, щоб судити у справах по звинуваченню кліриків і мирян у неправославній вірі, у порушеннях канонічних і моральних норм, а також щодо проблем церковного шлюбу і розлучення, суперечок між духовенством і парафіяльними службовими особами, щодо всіх інших питань, які стосуються церковного правопорядку.

53. Єпархіальна рада здійснює право церковного суду згідно з прийнятою процедурою церковного судочинства.

VII.Г. Управління єпархій та інші єпархіальні установи

54. Управління єпархій та інші єпархіальні установи покликані допомагати єпархіальному архієрею у здійсненні місіонерської, видавничої, інформаційної, соціально-благодійної, освітньо-виховної, будівничо- реставраційної, господарської діяльності тощо.

55. Єпархіальний архієрей здійснює вищий нагляд за їхньою роботою і призначає працівників, згідно зі штатним розкладом.

56. Діяльність єпархіальних установ регламентується положеннями, ухваленими Священним Синодом Української Православної Церкви, та розпорядженнями єпархіального архієрея

VII.Д. Благочиння

57. Єпархія поділяється на благочинницькі округи на чолі з благочинними, яких призначає єпархіальний архієрей.

58 Межі благочинь та їх найменування визначаються єпархіальним архієреєм з Єпархіальною радою.

59 До обов'язків благочинного належить:

а) турбота про чистоту православної віри та гідне церковно-моральне виховання віруючих;

- б) нагляд за правильним і регулярним здійсненням богослужінь, за благоліпністю та благочинням у храмах, за станом церковної проповіді;
- в) турбота про виконання постанов і вказівок єпархіальної влади;
- г) піклування про своєчасне надходження до єпархії парафіяльних внесків;
- д) поради духовенству щодо виконання ним своїх обов'язків та особистого життя;
- е) попередження й усунення непорозумінь серед духовенства, а також непорозумінь між духовенством і мирянами без звертання до суду, але з поданням доповіді про найбільш значні інциденти єпархіальному архієрею;
- є) попереднє розслідування за вказівкою єпархіального архієрея церковних порушень;
- ж) клопотання перед єпархіальним архієреєм про нагородження кліриків та мирян благочиння, які заслуговують на заохочення;
- з) внесення пропозицій єпархіальному архієрею стосовно заповнення вакантних місць: священників, дияконів, псаломщиків і регентів;
- и) надання відпусток духовенству на строк не більше одного тижня;
- і) турбота про задоволення релігійних потреб віруючих у парафіях, де тимчасово немає священнослужителів;
- ї) нагляд за будівництвом та ремонтом церковних споруд з метою перевірки відповідності робіт проектно-кошторисній документації, схваленої єпархіальною владою та затвердженій в установленому порядку;
- й) піклування про наявність у храмах усього необхідного для правильного здійснення богослужінь;
- к) контроль за належним станом парафіяльного діловодства;
- л) виконання інших обов'язків, покладених на нього єпархіальним архієреєм.

60. Здійснюючи свої обов'язки, благочинний відвідує всі парафії свого округу міру потреби, але не рідше, ніж один раз на рік, перевіряючи богослужбове життя, внутрішній і зовнішній стан храмів та інших церковних будівель, а також правильність ведення парафіяльного діловодства та церковного архіву, ознайомлюючись з релігійно-моральним станом віруючих.

61. На прохання Парафіяльних зборів, Парафіяльної ради або настоятеля парафії та за вказівкою єпархіального архієрея, благочинний може проводити засідання Парафіяльних зборів.

62. За благословенням єпархіального архієрея благочинний може скликати священників на братські наради з метою розгляду нагальних для благочиння церковних потреб.

63. Благочинний щорічно подає єпархіальному архієрею звіт про стан благочиння та про свою роботу, за встановленою формою.

64. При благочинні можуть існувати канцелярія та архів, працівники яких призначаються благочинним.

65. Діяльність благочинного фінансується із коштів парафії, настоятелем якої він є, а в разі

потреби – з коштів парафій благочиння або із загальноєпархіальних коштів.

VIII. ПАРАФІЇ

1. Парафією є громада православних християн, що складається з кліру та мирян, об'єднаних навколо храму.

Парафія становить частину єпархії, яка перебуває під керівним наглядом свого єпархіального архієрея і керується священиком-настоятелем, який призначається єпархіальним архієреєм.

2. Парафія утворюється за добровільною згодою віруючих громадян православного віросповідання, які досягли повноліття. Парафія утворюється з благословення єпархіального архієрея.

Для отримання статусу юридичної особи парафія реєструється органами державної влади в порядку, передбаченому чинним законодавством, на підставі поданої заяви, підписаної не менше ніж десятьма фізичними особами, які утворили цю парафію.

3. Межі парафії визначаються Єпархіальною радою.

4. Парафія розпочинає свою діяльність після благословення єпархіального архієрея.

5. Парафія у своїй релігійній, адміністративно-фінансовій та господарській діяльності підпорядкована й підвітна єпархіальному архієрею. Парафія виконує рішення Єпархіальних зборів, Єпархіальної ради та розпорядження єпархіального архієрея.

6. Парафія може отримати від органів державної влади у власність або в користування наданий їй храм, церковне начиння та інше майно; у такому випадку парафія несе відповідальність за збереження цього майна.

7. Парафія, у встановленому порядку, може купувати, будувати або орендувати будинки, приміщення та інше майно, необхідне для забезпечення своїх потреб.

8. У разі припинення існування парафії розпорядження власністю, яка їй належить, здійснюється згідно з її Статутом та згідно з чинним законодавством за участю єпархіальної влади.

9. Парафіяльні храми, молитовні будинки та каплиці влаштовуються з благословення єпархіального архієрея та з додержанням установленого законом порядку.

10. Парафія керується настоятелем, Парафіяльними зборами та Парафіяльною радою.

11. Парафія відраховує кошти на єпархіальні потреби в порядку і розмірах, встановлених органами єпархіальної влади.

12. Контролюючим органом фінансово-господарської діяльності Парафії є Ревізійна комісія.

VIII.A. Настоятель

13. Парафію очолює настоятель, який призначається єпархіальним архієреєм для духовної опіки віруючих та керування причтом і парафією. У своїй діяльності настоятель підвітний єпархіальному архієрею.

14. Настоятель відповідає за правильне, згідне з Церковним Уставом, звершення богослужінь, за церковну проповідь, релігійно-моральний стан та відповідне виховання парафіян. Він повинен добросовісно виконувати всі богослужбові, пастирські та адміністративні обов'язки, визначені його посадою, згідно з церковними канонами та положеннями Статуту про управління Української Православної Церкви.

15. До обов'язків настоятеля належить:

- а) керівництво причтом у виконанні ним богослужбових та пастирських обов'язків;
- б) нагляд за належним станом храму, за його начинням та вбранням, а також за наявністю всього необхідного для здійснення богослужінь відповідно до вимог богослужбового Уставу та вказівок священноначалія;
- в) турбота про правильне та благоговійне читання і спів у храмі;
- г) турбота про виконання вказівок єпархіального архієрея;
- д) організація катехизаторської, благодійної, церковно-суспільної, освітньої та просвітницької діяльності парафії;
- е) скликання Парафіяльних зборів та головування на них;
- є) за наявності достатніх підстав, призупинення виконання рішень Парафіяльних зборів та Парафіяльної ради з віронавчальних, канонічних, богослужбових або господарчих питань з їх подальшим переданням на розгляд єпархіальному архієрею;
- ж) нагляд за втіленням у життя рішень Парафіяльних зборів та за роботою Парафіяльної Ради;
- з) подання єпархіальному архієреєві безпосередньо або через благочинного щорічних звітів про стан парафії та про свою діяльність;
- и) ведення офіційного церковного листування;
- і) ведення богослужбового журналу та зберігання парафіяльного архіву;
- ї) видача свідоцтв про хрещення та шлюб;
- й) представлення інтересів парафії перед органами державної влади.

16. Настоятель може отримати відпустку і на певний час залишити свою парафію тільки з дозволу єпархіальної влади. Дозвіл отримується у встановленому порядку.

VIII.Б. Причт

17. До складу причту парафії входять: священник, диякон та псаломщик. Кількість членів причту може бути збільшена або зменшена єпархіальною владою на прохання парафії та відповідно до її потреб. У будь-якому разі, причт повинен складатися не менш як з двох осіб – священника та псаломщика.

18. Обрання та призначення священно- та церковнослужителів належить єпархіальному архієреєві.

19. Щоб бути висвяченим на диякона або священника, необхідно:

- а) належати до Української Православної Церкви;

- б) бути повнолітнім;
- в) мати відповідні моральні якості;
- г) мати достатню богословську підготовку;
- д) мати свідчення духівника про відсутність канонічних перепон до висвячення;
- е) не перебувати під церковним або кримінальним судом загальної юрисдикції;
- є) прийняти церковну присягу.

20. Члени причту можуть бути переміщені та звільнені зі своїх місць єпархіальним архієреєм за особистим проханням, рішенням церковного суду або за церковною доцільністю.

21. Обов'язки членів причту визначаються церковними правилами та розпорядженнями єпархіального архієрея або настоятеля.

22. Причт відповідає за духовно-моральний стан парафіян та за виконання своїх богослужбових і пастирських обов'язків.

23. Члени причту не можуть залишити парафію без дозволу церковної влади. Дозвіл отримується у встановленому порядку.

24. Священнослужитель може брати участь у здійсненні богослужіння в іншій парафії за згодою єпархіального архієрея тієї єпархії, в якій дана парафія перебуває, або за згодою настоятеля за наявності посвідчення, яке підтверджує канонічну правоздатність цього священнослужителя.

25. Згідно з 13-м правилом IV Вселенського Собору священнослужителі можуть бути прийняті в іншу єпархію тільки за наявності відпускної грамоти єпархіального архієрея.

VIII.V. Парафіяни

26. Парафіянами є особи православного віросповідання, які зберігають живий зв'язок зі своєю парафією.

27. Кожен парафіянин зобов'язаний регулярно брати участь у богослужінні, сповідатися та причащатися, дотримуватись церковних канонів і приписів, творити діла віри та прагнути до релігійно-морального вдосконалення.

28. Парафіяни зобов'язані турбуватися про матеріальне утримання причту, храму й парафіяльних установ і сприяти їх благоустрою.

VIII.G. Парафіяльні збори

29. Парафіяльні збори, які за посадою очолює настоятель парафії, є вищим органом управління парафії.

30. Парафіяльні збори подають на затвердження єпархіальному архієрею кандидатуру голови Парафіяльної ради.

31. До складу Парафіяльних зборів належать священно- та Церковнослужителі, засновники парафії, а також миряни, члени даної парафії, які регулярно беруть участь у літургійному ЖИТТІ даної парафії, відзначаються християнською доброчесністю, досягли повноліття, не

перебувають під забороною в священнослужінні, церковним або кримінальним судом загальної юрисдикції.

32. Прийняття нових членів до складу Парафіяльних зборів, так само як і вихід з них, здійснюється на підставі прохання за рішенням Парафіяльних зборів.

Парафіяльні збори можуть вивести будь-кого з числа своїх членів, якщо більшістю буде визнана невідповідність такої особи нормам християнської моралі та становищу, яке вона займає.

При порушенні членами Парафіяльних зборів канонів та установлень Української Православної Церкви склад парафіяльних зборів, за рішенням єпархіального архієрея, може бути змінений частково або повністю.

33. Парафіяльні збори скликаються настоятелем спільно з Парафіяльною радою або, за розпорядженням єпархіального архієрея благочинним, або іншим уповноваженим представником єпархіального архієрея у міру потреби, але не рідше, ніж один раз на рік.

34. Парафіяльні збори працюють на основі порядку денного, поданого настоятелем спільно з Парафіяльною радою.

35. Роботою Парафіяльних зборів керує настоятель згідно з ухваленим регламентом.

36. Парафіяльні збори обирають зі свого складу секретаря, відповідального за ведення протоколу засідання.

37. Рішення ухвалюються простою більшістю голосів. При рівній кількості голосів голос головуєчого є вирішальним.

38. Протокол Парафіяльних зборів підписується настоятелем, секретарем та п'ятьма членами зборів, які обираються для цього.

39. Рішення Парафіяльних зборів можуть бути оголошені парафіянам у храмі.

40. Протоколи Парафіяльних зборів затверджуються єпархіальним архієреєм, і тільки після цього ухвалені рішення набувають чинності.

41. Парафіяльні збори:

а) піклуються про збереження внутрішньої єдності парафії і сприяють її духовно-моральному зростанню;

б) відповідають за збереження отриманого від держави та набутого в інший спосіб майна;

в) розпоряджаються майном, що належить парафії,

г) піклуються про наявність усього необхідного для звершення богослужіння;

д) піклуються про належний рівень церковного співу;

е) планують господарську діяльність парафії,

є) ухвалюють річний бюджет, включаючи визначення розмірів відрахувань на загальноцерковні, єпархіальні, внутрішньопарафіяльні, добродійні та інші цілі;

ж) ухвалюють плани та проектно-кошторисну документацію на будівництво і ремонт храму та інших парафіяльних приміщень;

- з) визначають утримання членам причту;
- и) обирають з числа своїх членів Парафіяльну раду та Ревізійну комісію;
- і) ухвалюють штатний розклад і визначають утримання членам Парафіяльної ради;
- ї) здійснюють нагляд за роботою Парафіяльної ради;
- й) розглядають і затверджують ділові та фінансові звіти Парафіяльної ради та подають їх єпархіальному архієреєві;
- к) розглядають і ухвалюють звіти Ревізійної комісії; л) подають парафіяльні клопотання єпархіальному архієрею та органам державної влади;
- м) розглядають скарги на членів Парафіяльної ради та Ревізійної комісії і доповідають єпархіальному архієрею про результати їхнього розгляду;
- н) у разі надходження скарги на настоятеля, вона може розглядатися Парафіяльними зборами під головуванням благочинного або іншого представника єпархіального архієрея.

VIII.Д. Парафіяльна рада

42. Парафіяльна рада є виконавчим та розпорядчим органом Парафіяльних зборів і підзвітна настоятелю та Парафіяльним зборам.

43. Парафіяльна рада складається з голови, його помічника та скарбника.

44. Парафіяльна рада обирається Парафіяльними зборами з числа активних членів парафії за ознаками компетентності, морального авторитету та відданості Українській Православній Церкві строком на три роки без обмеження кількості переобрань.

45. Єпархіальний архієрей ухвалює обрання голови Парафіяльної ради або призначає на цю посаду своїм указом настоятеля чи іншу особу з введенням її до складу Парафіяльної ради.

Єпархіальний архієрей має право усунути від роботи будь-якого члена Парафіяльної ради, якщо він порушує канони та положення Статуту про управління Української Православної Церкви або Статуту парафії.

46. У період між Парафіяльними зборами Парафіяльна рада:

- а) разом з настоятелем скликає Парафіяльні збори і готує справи до їх розгляду;
- б) виконує рішення Парафіяльних зборів,
- в) відповідає за збереження та підтримання в належному стані храму, інших церковних приміщень та майна,
- г) вирішує поточні господарські питання,
- д) забезпечує будівництво та ремонт згідно з планами та проектно- кошторисною документацією, затвердженою Парафіяльними зборами;
- е) з відома та під контролем настоятеля розпоряджається коштами парафії та здійснює їх облік;
- є) турбується про забезпечення храму всім необхідним для належного звершення богослужінь;

- ж) піклується про придбання майна, потрібного для парафії, та веде інвентарні книги;
- з) турбується про охорону та благоліпність храму, про підтримання благочинності та порядку під час богослужінь і хресних ходів;
- и) приймає на роботу найманих працівників та звільняє їх за згодою з настоятелем та відповідно до штатного розкладу;
- і) подає Парафіяльним зборам звіти про свою ділову та фінансову діяльність.

47. Голова Парафіяльної ради відповідає за здійснення постанов Парафіяльних зборів і виконання інших обов'язків, передбачених Статутом про управління Української Православної Церкви та Статутом парафії.

48. Голова Парафіяльної ради представляє Парафіяльну раду в ділових, фінансово-господарських та адміністративних питаннях; у разі потреби видає довіреності.

49. Усі документи парафії підписуються настоятелем або головою Парафіяльної ради. Банківські рахунки, доручення та інші фінансові документи підписуються головою Парафіяльної ради та скарбником.

50. До обов'язків скарбника входить облік і збереження грошових сум (пожертвувань та інших надходжень), ведення прихідно-видаткових та інвентарних книг, здійснення за вказівкою голови парафіяльної ради фінансових операцій та складання річного фінансового звіту.

51. Обов'язки помічника голови Парафіяльної ради визначаються Парафіяльними зборами.

VIII.E. Ревізійна комісія

52. Ревізійна комісія є органом, що здійснює контроль за діяльністю парафії, правильністю використання її засобів, витрат коштів, дотриманням рішень органів управління та положень Статуту парафії.

53. Ревізійна комісія у складі голови та двох членів обирається Парафіяльними зборами з числа їх учасників строком на три роки без обмеження кількості переобрань. Членами Ревізійної комісії не можуть бути обрані особи, які перебувають у родинних зв'язках, духовному спорідненні з настоятелем або членами Парафіяльної ради.

54. Ревізійна комісія підзвітна Парафіяльним зборам.

55. До обов'язків Ревізійної комісії належать:

- а) ревізія наявності коштів, законності й правильності витрат та ведення прихідно-видаткових книг;
- б) нагляд за станом парафіяльного майна,
- в) щорічна інвентаризація,
- г) контроль за зняттям карнавок та пожертвуваннями.

56. Ревізійна комісія складає акти й подає їх на планове або надзвичайне засідання Парафіяльних зборів. За наявності зловживань, нестачі Майна або коштів, а також при виявленні помилок у веденні й оформленні Фінансових операцій Парафіяльні збори ухвалюють відповідне рішення. У разі потреби, з благословення єпархіального архієрея,

подається звернення до правоохоронних органів та позов до суду.

57. У разі переобрання всього складу Парафіяльної ради, а також переобирання чи смерті голови Парафіяльної ради, Парафіяльні збори утворюють тимчасову комісію з трьох осіб. Комісія складає акт про наявність коштів та парафіяльного майна. Парафіяльна рада або її голова приймає матеріальні цінності на підставі такого акта.

ІХ. МОНАСТИРИ

1. Монастир – це церковна установа, в якій мешкає і здійснює свою діяльність чоловіча або жіноча громада, що складається з православних християн, які добровільно обрали чернечий спосіб життя заради духовного та морального вдосконалення.
2. Питання про відкриття монастирів вирішується Священним Синодом Української Православної Церкви на чолі з Митрополитом Київським і всієї України за поданням єпархіальних архієреїв.
3. Монастирі проголошуються ставропігійними за рішенням Священного Синоду Української Православної Церкви на чолі з Митрополитом Київським і всієї України при дотриманні канонічної процедури.
4. Ставропігійні монастирі перебувають під наглядом та канонічним управлінням Митрополита Київського і всієї України.
5. Єпархіальні монастирі перебувають під наглядом та канонічним управлінням єпархіальних архієреїв.
6. Монастирі Української Православної Церкви є спільножитніми.
7. Монастирі поповнюються згідно з розпорядженням єпархіального архієрея особами православного віросповідання, які бажають вести чернечий спосіб життя.
8. Перехід до іншого монастиря та відрахування з монастиря відбуваються на підставі рішення настоятеля, настоятельки чи намісника, яке ухвалюється єпархіальним архієреєм.
9. У своєму житті та діяльності монастирі керуються положеннями Статуту про управління Української Православної Церкви, «Положенням про монастирі та чернецтво», Уставом внутрішнього життя, ухваленим єпархіальним архієреєм та власним Статутом, зареєстрованим в органах Державної влади.
10. У встановленому законом порядку монастир може отримати від органів державної влади у власність або в користування храми, церковне начиння, житлові приміщення та господарські будівлі і відповідає за збереження цього майна.
11. У встановленому законом порядку монастир може купувати, будувати або орендувати будинки чи інші приміщення для своїх потреб, орендувати землю та купувати необхідне майно.
12. Монастирі можуть мати подвір'я (скити). Подвір'ям (скитом) називається розташований за межами монастиря храм з житловими та іншими приміщеннями, що перебуває в його віданні. Діяльність подвір'я (скита) регламентується "Положенням про монастирі та чернецтво", а також Статутом того монастиря, до якого дане подвір'я (скит) належить.

Подвір'я (скит) перебуває в юрисдикції того ж архієрея, що й монастир. За богослужінням у храмі подвір'я (скита) підноситься як ім'я єпархіального архієрея, так і ім'я архієрея, на території єпархії якого розташоване подвір'я (скит).

13. У випадку припинення існування монастиря розпорядження власністю, що йому належить, здійснюється згідно з його Статутом і чинним законодавством за участі церковної влади.

X. ДУХОВНІ НАВЧАЛЬНІ ЗАКЛАДИ

1. Духовними навчальними закладами Української Православної Церкви є вищі та середні спеціальні навчальні заклади, які готують священно-церковнослужителів, богословів і церковних працівників.
2. Духовні навчальні заклади перебувають під наглядом Митрополита Київського і всієї України, який звершується через Учбовий комітет при Священному Синоді Української Православної Церкви.
3. Духовні навчальні заклади належать до канонічної юрисдикції того єпархіального архієрея, на території єпархії якого вони розташовані.
4. Духовні навчальні заклади заснуються згідно з рішенням Священного Синоду Української Православної Церкви за клопотанням єпархіального архієрея, підтриманого Учбовим комітетом при Священному Синоді Української Православної Церкви.
5. Духовні навчальні заклади у своїй діяльності керуються положеннями Статуту про управління Української Православної Церкви, власним Статутом та внутрішнім Уставом, ухваленими Священним Синодом і затвердженими єпархіальним архієреєм.
6. Духовний навчальний заклад може отримувати від органів державної влади у власність або в користування храм, церковне начиння, бібліотеку та інше майно і відповідає за збереження цього майна.

XI. БРАТСТВА І СЕСТРИНСТВА

1. Братствами і сестринствами є добровільні об'єднання православних християн. Мета діяльності братств і сестринств полягає у сприянні церковній ієрархії у звершенні спасительної місії Церкви в суспільстві. До завдань братств і сестринств належить піклування про підтримання храмів у належному стані, справи милосердя й доброчинності, релігійно-моральне просвітництво та виховання.
2. Братства і сестринства не можуть займатися політичною діяльністю.
3. Братства і сестринства можуть бути парафіяльними, єпархіальними та всеукраїнськими:
 - а) Парафіяльні братства і сестринства утворюються парафіянами певної парафії за згодою настоятеля та з благословення єпархіального архієрея. Начальницький нагляд за парафіяльними братствами і сестринствами здійснює настоятель парафії.

б) Єпархіальні братства і сестринства утворюються з благословення єпархіального архієрея, який здійснює начальницький нагляд за ними.

в) Всеукраїнські братства і сестринства утворюються з благословення Предстоятеля Української Православної Церкви, який здійснює начальницький нагляд за ними.

4. У своїй діяльності братства і сестринства керуються Статутом про управління Української Православної Церкви, постановами Соборів Української Православної Церкви та Соборів єпископів Української Православної Церкви, постановами Священного Синоду Української Православної Церкви, рішеннями єпархіального архієрея та настоятеля парафії (для єпархіальних і парафіяльних братств і сестринств), а також власним Статутом.

5. У разі порушення братствами чи сестринствами віронавчальних, канонічних або церковно-дисциплінарних норм, а також у випадку, коли їхня діяльність не відповідає задекларованим меті та завданням, єпархіальний архієрей має право відкликати своє благословення на діяльність братства чи сестринства.

ХІІ. МАЙНО, ЗАСОБИ І КОШТИ

1. Порядок володіння, користування та розпорядження майном і будівлями релігійними організаціями Української Православної Церкви визначається їхніми Статутами та чинним законодавством.

2. Будівлі, предмети культу, об'єкти виробничого, соціального і добродійного призначення, кошти та інше майно, набуте Київською Митрополією Української Православної Церкви, синодальними установами, управліннями єпархій, парафіями, монастирями духовними навчальними закладами, місіями, братствами і сестринствами Української Православної Церкви, створене ними за рахунок власних ресурсів, пожертвуване громадянами підприємствами та організаціями або передане державою, а також придбане на інших підставах, передбачених законом, є їхньою власністю.

3. Питання пов'язані з володінням і користуванням будівлями та іншим призначеним для релігійних цілей нерухомим майном, яке надається структурним підрозділам Української Православної Церкви на договірних засадах державними, громадськими організаціями або громадянами, а також володіння і користування культовими будівлями та іншим майном, яке становить історичну, художню або іншу культурну цінність, вирішуються на підставі чинного законодавства.

4. Питання, пов'язані з володінням, користуванням і розпорядженням культовими будівлями та майном, вирішують Київська Митрополія Української Православної Церкви, управління єпархій, синодальні установи, монастирі, парафії, духовні навчальні заклади, місії, братства, сестринства та інші структурні підрозділи Української Православної Церкви. Ці підрозділи оперативно управляють відокремленою частиною церковного майна і є підзвітними в порядку підлеглості вищому підрозділу згідно зі Статутом про управління Української Православної Церкви.

5. Українська Православна Церква в особі її релігійного адміністративного центру – Київської Митрополії Української Православної церкви – може володіти і користуватися майном на договірних умовах з державними, громадськими та релігійними об'єднаннями, а

також громадянами.

6. Українська Православна Церква за участі своїх структурних підрозділів має право створювати власні або спільні установи та підприємства для ведення добродійної, освітньої, виробничої, підприємницької, видавничої, художньої, ремісничої, реставраційної та іншої господарської діяльності.

7. Усі структурні підрозділи Української Православної Церкви як суб'єкти цивільного права володіють, користуються і розпоряджаються майном, що їм належить. На майно культового призначення не може бути звернене стягнення за претензіями кредиторів. Майно церковної власності не може бути об'єктом договору застави.

8. Кошти Української Православної Церкви надходять з:

- а) добровільних пожертвувань віруючих, підприємств, установ, організацій, об'єднань, фондів, органів державної влади тощо;
- б) відрахувань єпархій, синодальних установ, місій, парафій, монастирів, подвір'їв, братств, сестринств тощо;
- в) надходжень від реалізації предметів релігійного призначення;
- г) надходжень від виробничої, господарської, підприємницької, видавничої та іншої діяльності, що не суперечить цьому Статуту та чинному законодавству.

9. Добровільні фінансові та майнові пожертвування, а також інші види надходжень структурних підрозділів Української Православної Церкви, включаючи кошти, які надходять у зв'язку із звершенням церковних таїнств і обрядів, а також надходження від реалізації предметів релігійного призначення та літератури, згідно із законодавством не оподатковуються.

10. Центральний церковний бюджет формується з добровільних та з надходжень від реалізації предметів релігійного призначення, від виробничої, видавничої та іншої діяльності, що не суперечить чинному законодавству.

11. Розпорядником загальноцерковних фінансів є Предстоятель Української Православної Церкви зі Священним Синодом Української Православної Церкви.

12. Синодальні установи та духовні навчальні заклади Української Православної Церкви фінансуються із загальноцерковних коштів або шляхом самофінансування.

13. Розпорядниками коштів структурних підрозділів Української Православної Церкви є їхні керівники.

14. Єпархіальні кошти надходять з добровільних пожертвувань, відрахувань парафій та монастирів, а також надходжень від реалізації предметів релігійного призначення, виробничої, господарської, підприємницької, видавничої та іншої діяльності, що не суперечить цьому Статуту, статутам структурних підрозділів Української Православної Церкви та чинному законодавству.

15. Розпорядником загальноєпархіальних коштів є єпархіальний архієрей.

16. Кошти парафії складаються з добровільних пожертвувань віруючих, коштів від реалізації предметів релігійного призначення, а також надходжень від видавничої і господарської діяльності, що не суперечить цьому Статуту, статуту парафії та чинному законодавству.

17. Розпорядником фінансів парафії є голова Парафіяльної ради спільно з членами Ради.
18. Кошти монастирів утворюються аналогічно парафіяльним. Розпорядником цих коштів є настоятель, настоятелька або намісник монастиря.
19. Єпархіальні духовні навчальні заклади фінансуються із загальноєпархіальних коштів, а також з добровільних пожертвувань.
20. Розпорядником фінансів духовного навчального закладу є ректор.
21. Священний Синод Української Православної Церкви має право фінансової ревізії загальноцерковних та єпархіальних коштів. При необхідності, для здійснення такої ревізії ним створюється спеціальна Ревізійна комісія.
22. Фінансова ревізія ставропігійних монастирів здійснюється ревізійною комісією, яку призначає Митрополит Київський і всієї України.
23. Фінансова ревізія єпархіальних установ, парафій та монастирів проводиться за вказівкою єпархіального архієрея Ревізійною комісією, склад якої визначається Єпархіальною радою.
24. Парафіяльні ревізійні комісії діють згідно з пп. 55-57 розділу VIII.Е цього Статуту.
25. Управління церковним майном здійснюється матеріально відповідальними особами згідно із чинним законодавством.
26. Майно, що перебуває у церковному користуванні, може бути застраховане.

XIII. ПРО ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Українська Православна Церква може здійснювати пенсійне забезпечення відповідно до «Положення про церковні пенсії».
2. Священнослужителі та церковнослужителі можуть одержувати у встановленому порядку державну пенсію.
3. Українська Православна Церква користується державним фондом соціального страхування і державним та недержавними пенсійними фондами, а також може мати власний пенсійний фонд і фонд соціального страхування.

XIV. ПРО ПЕЧАТКИ, ШТАМПИ ТА БЛАНКИ

1. Митрополит Київський і всієї України та єпархіальні архієреї мають кутовий штамп, бланк із символікою та круглу печатку з іменем і титулом.
2. Священний Синод Української Православної Церкви має кутовий штамп, бланк із символікою та круглу печатку з написом «Українська Православна Церква – Священний Синод».
3. Кутовий штамп, бланк із символікою та круглу печатку мають: Київська Митрополія Української Православної Церкви, синодальні установи, управління єпархій, парафії, монастирі, духовні навчальні заклади, місії, братства, сестринства, благочинні тощо.

XV. ПРО ЗМІНИ ДО СТАТУТУ ПРО УПРАВЛІННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ

1. Статут про управління Української Православної Церкви чинний для всієї повноти Української Православної Церкви.
2. Право внесення доповнень і змін до даного Статуту має Собор єпископів Української Православної Церкви з наступним ухваленням Собором Української Православної Церкви.

ОНУФРІЙ

Митрополит Київський і всієї України
Київ, вул. Лаврська, 15, кори. 49